

BESLUT
2018-09-24

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 15 maj 2018

Saken

Studiestartsstöd; nu fråga om
utbetalning

Nämndens beslut

Nämnden avslår överklagandet.

Nämndens beslut får enligt 30 § lagen (2017:527) om studiestartsstöd inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om studiestartsstöd under tiden den 11 april – den 25 maj och den 6 augusti – den 21 december 2018.

Den 6 mars 2018 beviljade CSN NN studiestartsstöd för den sökta tiden, vecka 16 – 21 och 32 – 51.

Den 23 april 2018 skickade CSN en skrivelse till NN, rubricerad "Påminnelse om studieförsäkran för studiestartsstödet", i vilken CSN redogjorde för hur, när och varför en studieförsäkran ska göras. CSN uppgav även att om NN inte lämnar sin studieförsäkran i tid kan CSN upphäva beslutet, vilket innebär att NN förlorar sin rätt till studiestartsstöd.

CSN beslutade den 16 maj 2018 att upphäva beslutet om studiestartsstöd och avskrika ärendet. Som skäl till beslutet uppgav CSN följande. CSN upphäver beslutet om studiestartsstöd, eftersom NN inte har lämnat in sin studieförsäkran. Hon skulle ha lämnat in den senast en månad efter det att hennes period med studiestartsstöd började. Om hon fick sitt beslut efter det att studierna hade börjat, skulle hon ha lämnat in den inom en månad efter det datum som står i hennes beslut. NN har därmed inte styrkt att hon studerar och har därför inte rätt till studiestartsstöd.

NN överklagade beslutet och anförde i huvudsak följande. Hon förstod inte brevet där det stod att hon skulle lämna en studieförsäkran. Hon har studerat hela tiden och önskar verkligen att få fortsätta med studiestartsstöd.

CSN överlämnade ärendet med ett yttrande och anförde bland annat följande. NN har inte lämnat någon studieförsäkran inom en månad efter starten för studiestartsstödet (det vill säga före vecka 20 år 2018). För att hon ska kunna få studiestartsstöd utbetalat krävs att det finns särskilda skäl. De skäl som NN angett, är enligt CSN:s mening, inte särskilda skäl till att ändra beslutet och betala ut studiestartsstöd.

Med anledning av CSN:s yttrande inkom NN med en skrivelse, i vilken hon bland annat framhöll att hon har svenska som andraspråk och att hon inte förstod att innebörden av CSN:s brev var att hon själv skulle fylla i studieförsäkran.

Av handlingar i ärendet framgår att skolan rapporterat elektroniskt till CSN att NN påbörjade sina studier den 19 mars 2018.

Författningsbestämmelser

I 29 § lagen (2017:527) om studiestartsstöd anges följande. Centrala studiestödsnämnden får betala ut studiestartsstöd endast om det är styrkt att den studerande bedriver de studier som stödet har beviljats för. Studiestartsstödet är förverkat, om den studerande inte inom en månad från starten av den tidsperiod som studiestartsstödet avser har styrkt att han eller hon bedriver studier. Styrks detta senare, får studiestartsstödet ändå betalas ut, om det finns särskilda skäl.

Av 9 kap. 6 § CSNFS 2017:1 framgår att den studerande kan få den första utbetalningen i en studiestödsperiod med studiestartsstöd när en studieförsäkran enligt 7 § har kommit in till CSN.

I 9 kap 7 § CSNFS 2017:1 anges följande. En studieförsäkran för studier enligt 6 § ska innehålla

1. en försäkran av den studerande om att studierna har påbörjats och att han eller hon avser att studera vid den läroanstalt och utbildning samt under den tid och i den studieomfattning som studiestartsstöd har beviljats för, och
 2. läroanstaltens intygande om vilken utbildning som den studerande har påbörjat och registrerat sig på samt uppgifter om utbildningens studieomfattning och tid.
- CSN kan komma överens med en läroanstalt om att uppgifterna enligt första stycket andra punkten inte behöver lämnas via den studerande, utan att de kan lämnas direkt till CSN så snart den studerande har registrerat sig på utbildningen.

Nämndens bedömning

I promemorian Studiestartsstöd – ett nytt rekryterande studiestöd, och den efterföljande propositionen om studiestartsstöd (prop. 2016/17:158) framhölls bland annat följande avseende utbetalning av studiestartsstöd. Studiestartsstöd ska göra

det möjligt att hantera levnadsomkostnader under studietiden. Det är därför nödvändigt att stödet betalas ut i förskott. För att den allra första utbetalningen ska kunna göras måste det dock först vara styrkt att den studerande bedriver de studier för vilka stödet har beviljats. Bestämmelser och rutiner för utbetalning bör motsvara vad som gäller inom studiemedelssystemet, vilket bl.a. innebär månadsvis utbetalning. För att resurserna ska kunna användas effektivt är det nödvändigt att den som beviljas studiestartsstöd styrker att studier bedrivs och får stödet utbetalt ganska omgående när studierna påbörjas. I annat fall, om en studerande är beviljad stöd men inte hämtar ut det, blir det svårt för kommunen att veta vilka resurser som återstår att fördela till andra. Kommunen måste ha kännedom om vilka resurser som används och vilka som inte kommer att användas. Särskilt i små kommuner skulle annars en stor del av resurserna kunna blockeras av personer som är beviljade stöd men inte påbörjar studierna. Det föreslås därför att en studerande måste kunna styrka att studier bedrivs inom en månad från utbildningens början. Om så inte sker, bör rätten till studiestartsstöd vara förverkad. CSN bör då ha möjlighet att ändra beslutet och de resurser som avsatts för individen bör kunna användas till andra som kan rekryteras till studier. Regeringen anser att det är centralt att de studerande får tydlig information om bestämmelserna och förutsätter också att CSN informerar om dessa. Undantag bör dock göras om det finns särskilda skäl. Ett sådant skäl kan vara att beslutet om studiestartsstöd fattas först efter att studierna har påbörjats. Då bör den studerande ges rimlig tid från det att han eller hon tog del av beslutet att styrka studierna.

I ärendet är klarlagt att NN beviljades studiestartsstöd från och med vecka 16 år 2018. Det är också klarlagt att NN inte inom en månad från nämnda tidpunkt styrkt att hon bedriver dessa studier. NNs studiestartsstöd är därmed, enligt 29 § lagen om studiestartsstöd, förverkat och CSN har således haft fog för att upphäva beslutet.

För att studiestartsstöd ändå ska kunna betalas ut till NN krävs att det finns särskilda skäl. De omständigheter som NN har åberopat utgör, enligt nämndens mening, inte sådana skäl och överklagandet ska därför avslås.

Hans Göran Åhgren

Cecilia Hedenström

Beslutet har fattats av Charlotte Waas, ordförande i nämnden, Hans Göran Åhgren, direktör, samt ledamöterna Anita Enocksson, vice ordförande, Hans Eklund, Dag Feurst, Eva Gullfeldt, Sebastian Hasselström och Kristina Salenstedt Linder

Föredragande: Cecilia Hedenström

Kopia till CSN
CSN, rättsavdelningen